

Az írás elektronikus
formát használt másolat.

Győri Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság
Érkeztetés módja: személyesen/kézbesítővel küldve,
postán/e-mailen/faxon érkezett

Alkotmánybíróság

Érkezett:

2019 FEBR 07.

8.K.27.026/2018

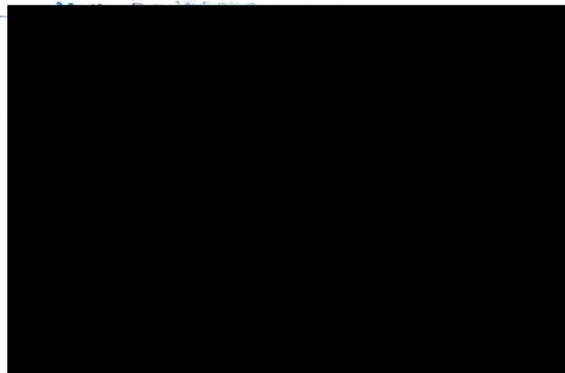

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 1V/340-0/2019	
Érkezett: 2019 FEBR 21.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 4 db	<i>du</i>

Az ügyirat száma:

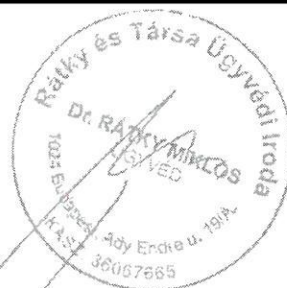
Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
útján

Áldánv:

Indítványozó

képviselőjében:

Rátky és Társa Ügyvédi Iroda
(székhely: 1024 Budapest, Ady Endre utca
19. A. ép.; tel.: (+36 1) 336 33 90; fax.: (+36
1) 336 33 99; e-mail: info@ratkynet.hu;
hivatalos elektronikus elérhetőség:
18099971#cegkapu)

ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §
alapján benyújtva a Győri Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban volt
8.K.27.026/2018. sz. peres eljárás és a Kúria,
mint felülvizsgálati bíróság
Kfv.III.38.281/2018/2. sz. végzése
tekintetében

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott,

[redacted] az F/1. sz. alatt csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk, a Rátky és Társa Ügyvédi Iroda [Székhely: 1024 Budapest, Ady Endre utca 19. A. ép.; Tel.: (+36 1) 336 33 90; Fax.: (+36 1) 336 33 99; E-mail: info@ratkynet.hu; Hivatalos elektronikus elérhetőség: 18099971#cegkapu; Nyilvántartó hatóság: Budapesti Ügyvédi Kamara; Nyilvántartási szám: 01-001449; Adószám: 18099971-2-41; Képviseli: dr. Rátky Miklós ügyvéd (Kézbesítési címe: Budapest, Ady Endre u. 19. A. ép.)] útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján az alábbi

alkotmány jogi panasz t

terjesztjük elő:

I. Az Abtv. 26. § szerinti kérelmi elem:

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény /Kp./ 118. §, 99. § (1) bekezdésének, valamint a 80. § (1) és (3) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

Kérjük, hogy az eljáró bírói fórum hatásköre tekintetében a 2018. december 31-ig hatályban volt 12.§ (2) bekezdés a) pontjának alkalmazását tiltsa meg a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.026/2018. számú eljárásban és semmisítse meg e körben az Abtv. 43. § alapján a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.38.281/2018/2. számú végzésének hatásköri kifogást elbíráló részét.

II. Az Abtv. 27. § szerinti kérelmi elem:

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.38.281/2018/2. számú végzésének, valamint a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.026/2018/55. számú ítéletének rendes jogorvoslati lehetőséget kizáró rendelkezésének, továbbá az ítélet 11. oldal 5 és 6. bekezdés, valamint 12. oldal 5. bekezdés /a felperesi magánszakvélemény bizonyítékkénti kirekesztését kimondó és a geológiai és talajmechanikai szakértői bizonyítást elutasító/ rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét, és azokat az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg.

Kérjük, hogy az Alaptörvény XXVIII. Cikk (7) bekezdésének sérelme miatt az Abtv. 43. §-a alapján semmisítse meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.38.281/2018/2. számú végzésének a felülvizsgálati kérelem érdemi befogadását elutasító részét.

Kérjük az Abtv. 28. § (1)-(2) bekezdései alapján, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság a 27. §-ban meghatározott bírói döntések felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is folytassa le és a hivatkozott bírói döntések alkotmányosságát is vizsgálja meg.

2009. szeptemberében az alperesi érdekelt kérte az Indítványozót, hogy a HÉSZ övezeti átsorolása miatt vásárolja meg tőle az ingatlanokat.

Nem jött létre végül adásvételi szerződés, ezért az alperesi érdekelt mindhárom ingatlan vonatkozásában kisajátítási kérelem benyújtására kötelezés iránti kérelmet nyújtott be az Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatalhoz.

A hatóság 2015. évben mindhárom ingatlan esetében külön-külön határozattal kötelezte az Indítványozót a kisajátítási kérelem benyújtására, aki a KEB/4/367-4/2015. számú kötelező határozatot tudomásul vette, ellene keresetet nem terjesztett elő.

A KEB/4/368-4/2015. számú kötelező határozattal szembeni keresetét az Indítványozó elkésztetten terjesztette elő, ezért a pert a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. február 9. napján kelt 3.K.27.210/2015/11. számú végzésével megszüntette.

A 2015. szeptember 14. napján kelt KEB/4/4/369-7/2015. számú kötelező határozattal szemben előterjesztett kereset ugyan határidőben érkezett, a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. január 11. napján kelt 3.K.27.324/2016/5. számú ítéletével azonban elutasította.

Később a Magyar Állam közlekedési infrastruktúra fejlesztése közérdekű célból kisajátítási kérelmet terjesztette elő az alperesi érdekelt tulajdonában volt esztergomi 0361/37 hrsz.-ú és 0361/2 hrsz.-ú ingatlanok tekintetében.

Az alperes a kérelemnek megfelelően a Magyar Állam javára kisajátította a 2017. február 16. napján kelt KE/4/35-8/2017. számú határozatával az esztergomi 0361/37 hrsz.-ú ingatlan megosztását követően kialakult 0361/83 hrsz.-ú ingatlant 1.451.160,- Ft. kártalanítási összeg fejében, míg a KE/4/40-6/2017. számú határozatával az 0361/2. hrsz.-ú ingatlan megosztását követően kialakult 0361/81 hrsz.-ú ingatlant 66.200,- Ft. kártalanítási összeg fejében.

A Magyar Állam javára végrehajtott kisajátítás következtében az alperesi érdekelt tulajdonában maradt ingatlanok területe csökkent és a helyrajzi számok módosultak: a 0361/37 hrsz.-ú ingatlan új helyrajzi száma 0361/84-re (8.800m²), a 0361/2 hrsz.-ú ingatlan helyrajzi száma 0361/82-re (3.299 m²) módosult, a harmadik 0361/36 hrsz.-ú ingatlan helyrajzi száma (8.245 m²) nem változott.

Ezt követően az Indítványozó 2017. május 9. napján az esztergomi 0361/82 hrsz.-ú, az esztergomi 0361/84 hrsz.-ú, valamint a 0361/36 hrsz.-ú ingatlanok vonatkozásában kisajátításra irányuló kérelmet terjesztett elő.

Az alperes a 2017. december 14. napján kelt KE/4/644-27/2017. számú határozatával az esztergomi 0361/82. hrsz.-ú ingatlant 14.733.800,- Ft. kártalanítási összeg fejében, a 2017. december 14. napján kelt KE/4/646-25/2017. számú határozatával az esztergomi 0361/36. hrsz.-ú ingatlant 34.800.000,- Ft. kártalanítási összeg fejében, míg a 2017. december 14. napján kelt KE/4/645-27/2017. számú határozatával az esztergomi 0361/84. hrsz.-ú ingatlant 39.148.840,- Ft. kártalanítási összeg fejében terület- és településrendezés közérdekű célból kisajátította.

Az Indítványozó mindhárom alperesi határozattal szemben a törvényes határidőn belül, már a Kp. hatálya alatt 2018. január 4. napján külön-külön keresetet terjesztett elő, melyben mindhárom ingatlan tekintetében vitatta a kisajátítás jogalapját.

Másodlagosan kérte a határozatok összecszerűség tekintetében történő megváltoztatását, akként, hogy felperesként legyen kötelezve az esztergomi 0361/82. hrsz.-ú ingatlan tekintetében 14.733.800,- Ft. összeg helyett 2.183.983,- Ft., az esztergomi 0361/84 hrsz.-ú ingatlan tekintetében 39.143.840,- Ft. összeg helyett 9.204.800,- Ft., míg az esztergomi 0361/36 hrsz.-ú ingatlan tekintetében 34.800.000,- Ft. összeg helyett 5.458.190,- Ft. kártalanítási összegek megfizetésére.

Harmadlagosan kérte a jogszabálysértő határozatok megsemmisítését és az alperes új eljárásra való kötelezését és indítványozta új igazságügyi szakértő kirendelését.

A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.026/2018/55. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolási részének lényeg elemei:

- ❖ Az alperesi érdekelt a tényleges kárának felmerülését nem volt köteles igazolni, mint ahogy azt sem, hogy az érintett ingatlanok tekintetében milyen üzleti elképzeléseket fogalmazott meg, mivel a kártalanítási összeget a Kstv. 9. § (4) bekezdésben megfogalmazott módszer alkalmazásával kell meghatározni.
- ❖ A bíróság súlytalannak tartotta a felperesnek a beépíthetőség vizsgálatára vonatkozó hivatkozásait. Az alperes helyesen határozta meg, hogy a kártalanítási összeget a tulajdonszerzéskor érvényes övezeti besorolások alapján kell meghatározni a szakértőnek, amely szerint az ingatlanok az ÁRT rendelkezéseire figyelemmel beépíthetők voltak, ezért jogszerűen járt el a szakértő, amikor vizsgálta az ingatlanok beépíthetőségének kérdését.
- ❖ A bíróság nem tartotta alaposnak a felperes azon hivatkozását sem, miszerint a perbeli ingatlanok művelési ágára tekintettel szükséges lett volna az ingatlanügyi hatóság hozzájárulásának beszerzése. A bíróság osztotta az alperes álláspontját, miszerint a megvalósítani kívánt közérdekű cél terület és településrendezés, mely arra irányul, hogy Esztergom, Déli városrészre vonatkozó HÉSZ részét képező szabályozási tervlapban a tárgybeli ingatlanok területére kiszabályozott védelmi rendeltetésű erdő övezetnek megfelelő állapot megvalósuljon. Mivel a felperes a termőföldet erdő telepítése céljából kívánta igénybe venni, ezért a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 10. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezés miatt, az ingatlanügyi hatóság engedélyére nem volt szükség.
- ❖ A felperes sérelmezte, hogy a [REDACTED] [REDACTED] okleveles geológus mérnök talajmechanikai szakvéleményét, a bíróság azonban nem tartotta alaposnak ezt a hivatkozást. A megelőző eljárásban kirendelt [REDACTED] szakértő részére ugyanis rendelkezésre állt [REDACTED] okleveles geológus mérnök 2000. évben készített véleménye. A KoncZeller Kft. a rendelkezésére bocsátott okiratok adattartalmát is figyelembe vette alakította ki saját szakvéleményét, amely során a felperes javára korrekciós tényezőt állapított meg. Nem volt fellelhető olyan jogszabály, amely tiltaná, hogy a szakértő figyelembe véve bármilyen rendelkezésére bocsátott adatot, információt. Ebből következett, hogy [REDACTED] okleveles mérnök adatainak figyelembe véve nem minősül eljárási szabálysértésnek.
- ❖ A felperes indítványára ugyan a bíróság megkereste az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóságot, aki úgy nyilatkozott, hogy a perbeli ingatlanok a Duna nagyvízi mederében, a Tát-Esztergomi árvízi öblözetben, az esztergomi árvízvédelmi töltés hullámterében találhatóak. Nyilatkozott még a területek magasságáról, a jelenleg érvényes mértékadó árvízszintről, de ezen tényekből jogi következtetéseket nem vont le.
- ❖ A bíróság mellőzte az új ingatlanforgalmi szakértői kirendelésére tett bizonyítási indítványt, ugyanis a Kp. 80. § (1) bekezdés második mondata értelmében a **szakkérdés azonossága esetén** elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazandó. **A bíróság álláspontja szerint jelen esetben a szakkérdés azonos volt**, hiszen az ingatlanok forgalmi értéke volt vitás, így a szakvélemény kiegészítése volt indokolt. Jelen perben tehát kizárólag a megelőző eljárásban eljáró szakértőt lehetett volna kirendelni.

- ❖ A bíróság megállapította, hogy a felperes által becsatolt [REDACTED] szakértő által elkészített magánszakértői vélemény jelen eljárásban nem volt alkalmazható. A megelőző eljárásban kirendelt szakértő alkalmazása kizárja a magánszakértő alkalmazását. A bíróság megjegyezte, hogy egyebekben a becsatolt magánszakértői vélemény a kártalanítási összeg meghatározására alkalmatlan lett volna, mivel a szakértő nem a Kstv. 9. § (4) bekezdésében meghatározott HÉSZ besorolásnak megfelelően készítette el a szakvéleményt, hanem az ingatlanok forgalmi értékét véderdőként határozta meg.

Az ítélet ellen a törvényes határidőn belül felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő az Indítványozó, azonban azt a Kúria nem fogadta be a Kp. 118. § a) és d) pontja alapján az alábbi indokokkal:

A befogadás körében az Indítványozó, mint felperes hivatkozott a Kp. 118. § (1) bekezdésének a) és d) pontjára és kifejtette, hogy a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazása körében szükséges a Kp. által bevezetett új szabályozás körében a joggyakorlat számára iránymutatást adni, továbbá utalt több, álláspontja szerint a jogerős ítélettel ellentétes kúriai eseti döntésre is.

„A Kúria megvizsgálta a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt befogadási okok alapján, és megállapította, hogy jelen ügyben a befogadás feltételei nem álltak fenn.

A felperes felülvizsgálati kérelmében az ellentétes kúriai gyakorlatra hivatkozott, azonban fontos hangsúlyozni, hogy a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő vonatkozásában még nem alakult ki kúriai joggyakorlat. Tekintettel arra, hogy ezen jogintézmény újdonságnak számít a közigazgatási perben, így a joggyakorlat kialakítása az elsőfokú bíróságok feladata.

A felperes által idézett döntések mindegyike szerkesztett egyedi döntés, amely nem került közzétételre hivatalos gyűjteményben, ezért nem merülhetett fel a Kúria által közzétett ítélkezési gyakorlatról való eltérés esete sem. A Kúria a felülvizsgálati kérelem vizsgálata alapján nem látta indokoltnak az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárása kezdeményezését sem. A felülvizsgálat tárgyát képező jogkérdés különleges súlyára, illetve társadalmi jelentőségére vonatkozóan pedig az ügyben nem merült fel adat.”

III.1.3. A jogorvoslati lehetőségek kimerítése:

Előadjuk, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeket már kimerítette, illetve az alkotmányjogi panaszunk egyik kérelmi eleme az a jogalkotói mulasztás, miszerint az ítélet ellen rendes jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Nyilatkozunk, hogy az ügyben nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, és nem kezdeményeztünk perújítást (jogorvoslatot a törvényesség érdekében) az ügyben.

Az Ügyrend 32. § (3) bekezdése szerint így az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a alapján alkotmányjogi panasz benyújtásának helye van, hisz a Kúria a felülvizsgálati kérelmet érdemben nem bírálta el, be sem fogadta.

III.1.4. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntések kézbesítése időpontját és módját akként jelöljük meg, hogy a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.026/2018/55. számú ítéletét 2018. november 5. napján vette át jogi képviselője útján az Indítványozó elektronikus módon.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.38.281/2018/2. számú végzését pedig az Indítványozó két módon is megkapta jogi képviselője útján elektronikusan: A Kúria a december 11-i keltezésű határozatot másnap, 2018. december 12. napján megküldte, ugyanakkor a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság is kézbesítette a hozzá 2018. december 21. napján érkezett kúriai határozatot a felperes részére 2019. január 8. napján.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került a kúriai döntés tekintetében. Ugyanakkor a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8. K.27.026/2018/55. számú ítélete elleni panasz kapcsán az Abtv. 30. § (1) bekezdésében biztosított 60 napos határidő elmulasztása miatt a mulasztás igazolására igazolási kérelmet nyújtunk be, egyben előadjuk, hogy a döntés közlésétől, illetve az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének bekövetkezésétől számított száznyolcvan napon (objektív határidőn) belül kérjük annak méltányos elbírálását [Abtv. 30. § (3)–(4) bekezdés].

Az igazolási kérelem indoka: a Kúria végzésének birtokában került csak az Indítványozó abba a helyzetbe, hogy az alkotmányjogi panasszal éljen, hiszen egészen addig az időpontig abban a hiszemben volt, hogy a Kúria érdemben felülvizsgálja az ítéletet.

A Kp. 118. § a) és b) pontja e körben összekapcsolható a Kp. 80. §-ának alkalmazásával, hiszen az új eljárásjogi jogrend szerinti szakértői bizonyítás igénybevétele, mint eljárásjogi jogkérdés különleges súlya és a később kialakuló joggyakorlat egységesítése, azaz iránymutatás adása az alsóbb szintű bíróságoknak indokolja azt, hogy álláspontunk szerint a panasszal támadott két bírói határozat ekként nem választható ketté az alapjogi normasértés tekintetében.

III.1.5. Az Indítványozó érintettségének bemutatása

Mivel az érintett közigazgatási hatósági eljárásban kisajátítási kérelem benyújtására kötelezett személyként vett részt az Indítványozó, míg a közigazgatási perben felperes volt, így érintettsége nem kíván külön bizonyítást az álláspontunk szerint.

IV. Annak bemutatása, hogy a bíróság a döntésében vagy az eljárásában a támadott jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta, és hogy ez a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés bemutatása:

Álláspontunk szerint az Abtv. 29. §-a alapján mindkét befogadási feltétel fennáll. Az alkotmányjogi panasz mindkét bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre is hivatkozik.

Az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, hogy az Alaptörvény XXVIII. Cikkének (7) bekezdése ott sérült, hogy a korábbi háromfokú jogorvoslati rendszert a Kp. 99. §-a kétfokúvá tette, azaz a hatósági döntést érdemben felülvizsgáló bírósági ítélet felett nincs szakmai normakontroll, a közigazgatási bíráskodás másodfokú fellebbezési fóruma hiányzik, ekként rendes jogorvoslati lehetőség hiányában a bírói ítélet szakmai felülvizsgálata korlátozottá vált a Kp. 118. § szerinti kötelező előszűrő beiktatásával.

A jogkereső állampolgár ekként – akár jelen tényállás mellett – a közigazgatási bíráskodás szervezeti és szakmai piramisának felső szintjétől elzártan abba a helyzetbe kerülhet, hogy egy nem kellően megalapozott elsőfokú ítélet ellen sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslattal nem élhet, ami alaptörvény-ellenes helyzetet eredményez.

V. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

V.1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése:

Az Indítványozó az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként a tisztességes eljáráshoz való alapjogot és a jogorvoslathoz való alapjogot kívánja megjelölni:

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

VI. A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása:

VI.1. A jogorvoslathoz való alapjog / Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelme a Kp. 99. §-a kapcsán:

A jogorvoslathoz való jog az ügyfél kezében a legmarkánsabb eszköz jogainak védelme érdekében. Éppen ezért különösen fontos, hogy a hazai szabályozásban oly módon legyen rögzítve, hogy képes legyen betölteni a neki szánt szerepet.

Először is annak a meghatározása szükséges, hogy mikor mondhatjuk el azt, hogy a jogorvoslathoz való jog megfelelő módon érvényesül és betölti a neki szánt szerepet. Ezzel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság egy általános követelményt állított fel a jogorvoslatokkal kapcsolatosan. Ennek értelmében a jogorvoslathoz való jogot az azt megtestesítő jogorvoslat akkor juttatja érvényre, ha az a ténylegesség és hatékonyság követelményeinek megfelel.

Erre tekintettel mondta ki az Alkotmánybíróság, hogy minden jogorvoslat lényegi eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis, hogy a jogorvoslat formailag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. /23/1998. (VI.9.) AB határozat/

Ezen követelményen belül természetesen az Alkotmánybíróság részletesebben is foglalkozott a kérdéssel, és felállított egy kritériumrendszert, amely pontos megállapításokat tartalmaz. Azon aggály kapcsán, hogy egy olyan fellebbviteli rendszer esetén, amelyben a sérelmezett döntést hozó, valamint az ezzel szemben benyújtott jogorvoslatot elbíráló személye megegyezne, az Alkotmánybíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jogorvoslathoz való jog tartalma a más szervhez, vagy magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. /5/1992. (I.30.) AB határozat/

Ezáltal tehát a jogorvoslathoz való jog közvetlen hatást gyakorol a közigazgatás szervezetrendszerére is. A közigazgatás szervezeti felépítése azonban olyan, hogy előfordul, hogy a megjelölt követelménynek nem tud eleget tenni, egy adott ügycsoportra nézve ugyanis csak egy szerv van a döntéshozatal jogával felruházva, azaz a rendszer egyfokozatú, mint jelen tényállás mellett a kisajátítási ügyekben.

Jelen panasszal érintett kérdés tehát: alkotmányellenes-e az ilyen módon kialakított rendszer, illetve az ennek figyelembevételével megalkotott szabályozás?

A közigazgatás szervezetrendszere az ellátandó feladatokhoz igazodik, ezért igen bonyolult, és gyakorlatilag állandó változás alatt áll. Mindemellett a szervezetrendszernek több követelménynek is meg kell felelnie, ezek közül csak egy a jogorvoslathoz való jog fórumrendszerre vonatkozó követelménye.

Az is tény, hogy a közigazgatás igen szerteágazó, ebből következik, hogy az általános szabályokban lehetetlen minden egyes hatósági ügyre nézve meghatározni a jogorvoslatot elbíráló konkrét szervet. Ez alapján elfogadható az a megállapítás, amely szerint az eljárási törvénynek a jogorvoslati fórumrendszerre vonatkozó szabályai másodlagos (szubszidiárius jellegű) szabályok. Ez jelen esetben azt jelenti, hogy akkor alkalmazandók, ha az egyes szakigazgatások területén törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik. /90/2007. (XI.14.) AB határozat/

Az olyan ügyek esetében, amelyekben a fellebbezés joga a fórumrendszeri sajátosságok következtében nem biztosított, a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata az ügyfél kezében a fellebbvitel lehetőségének mondhatni egyetlen eszköze. Azt kérjük megvizsgálni a Tisztelt Alkotmánybíróság által, hogy milyen viszonyban áll a jogorvoslathoz való joggal az a jogalkotói mulasztás, hogy az egyelőre fel nem állított Közigazgatási Felsőbíróság helyett a jelen panasszal érintett eljárásban a nyilvánvalóan megalapozatlan ítélet elleni bírósági szakmai kontroll, másodfokú bírói fórum hiányában sérült az ügyfél alkotmányos alapjoga, azaz a bírósági szervezetrendszeren belüli felülbírálati szakmai kontrolltól való elzárttsággal a jogorvoslathoz való alaplog.

Az Alaptörvény önálló alkotmányos követelményként deklarálja a közigazgatási döntések bírósági felülvizsgálatát. Ebben az esetben tehát az Alkotmánybíróság feladata a két alkotmányos követelmény egymáshoz való viszonyának a vizsgálatára is kiterjedt. /Sólyom László véleménye szerint a közigazgatási határozatok felülvizsgálata, valamint a jogorvoslathoz való jog elhatárolása szükséges, mivel ez két külön alapjogi intézmény. dr. Sólyom László, Az alkotmánybíráskodás kezdete Magyarországon, Bp. Osiris Kiadó, 2003., 577.p".

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, mely szerint a jogorvoslathoz való jogból nem vezethető le a bírósághoz való fordulás biztosításának követelménye.

A két alkotmányos követelmény tehát így módon nem függ össze egymással. Leszögezte azonban az Alkotmánybíróság azt is, hogy ugyan a két követelmény független egymástól, azonban olykor, ha a szükség úgy kívánja, kiegészítik egymást. /66/1992. (XII.21.) AB határozat, 667/B/2002. AB határozat/

Az alkotmánybírói gyakorlat szerint tehát az egyfokozatú rendszerben, ahol biztosított a más vagy magasabb fórumhoz fordulás lehetősége, ott a bírósági felülvizsgálat tulajdonképpen egy plusz lehetőség, amelyet a jogorvoslathoz való jog közvetlenül nem érint. Ahol azonban a fellebbezésre nincs lehetőség, a bírósági felülvizsgálat kvázi pótolja a fellebbezés hiánya miatt támadt űrt.

A két jogintézmény azonban nem csereszabatos. A közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatánál a bíróság – a fellebbezést elbíráló szervhez képest – szűkebb jogosítványokkal rendelkezik, hiszen kizárólag a törvényesség követelményének vizsgálatára terjed ki a jogköre.

Figyelembe kell venni azt is, hogy a bírósági felülvizsgálat ipso iure nem bír halasztó hatállyal, ezáltal előfordulhat, hogy egy már végrehajtott döntés kérdésében kell a bíróságnak egy újabb döntést hoznia. Adódik tehát az újabb kérdés: nem szűkülnek-e az ügyfél jogai egy olyan eljárásban, ahol a fellebbezés joga kizárt, és „csak” a bírósági felülvizsgálat biztosított? Ezen kérdés és sérelmi elem megvizsgálását is kérjük jelen panaszban.

Az Alkotmánybíróság tudomásunk szerint ezt a kérdést eddig nem vizsgálta.

A 39/1997. (VII.1.) AB határozat szerint ugyan a bírói gyakorlat a közigazgatási határozatok felülvizsgálatát nem korlátozza a formális jogszerűség ellenőrzésére.

A Testület a jogorvoslatok hatékonyságával kapcsolatosan leszögezte, hogy a jogorvoslatoknak alkalmasnak kell lenniük a jogsérelem tényleges orvoslására. Ez abban nyilvánul meg, hogy a jogorvoslatnak biztosítani kell a tényleges korrekciót, azaz a jogsérelem tényleges orvoslását, és ezzel összefüggésben a végrehajtás tekintetében legyen alkalmas a döntés foganatosításának elhalasztására, azaz valósítsa meg a halasztó hatályt. /38/2006. (IX.20.) AB határozat/

A hatósági eljárásban a bírósági felülvizsgálaton kívül is több jogorvoslati alakzat létezik, – ha nem csak a Kp. szabályait nézzük. A Testület álláspontja értelmében a jogorvoslathoz való jogból csak a rendes jogorvoslat vezethető le, a rendkívüli jogorvoslat a törvény által biztosított egyfajta plusz lehetőségként értelmezhető. /9/1992.(II.30.) AB határozat, 22/1995.(III.31.) AB határozat, 49/1998.(XI.27.) AB határozat, 50/2003.(XI.5.) AB határozat/

Harmathy Attila alkotmánybíró a 42/2004. (XI.9.) AB határozat kapcsán különvéleményében kifejtette, hogy ez az álláspont nem fogható-e fel valamiféle szűkítő értelmezésként.

Elfogadva azt, hogy a jogorvoslathoz való jog rendes jogorvoslatokra vonatkozó értelmezését szűkítő értelmezésként kezeljük, a jogorvoslat kérdéskörét mindig többtényezős összefüggésben kell értelmezni. A jogorvoslathoz való jog eleme a magasabb fórumhoz vagy más szervhez fordulás lehetősége, az alanyi jog sérelme, valamint az érdemi határozattal szembeni igénybevétel lehetősége. Ezzel összefüggésben tulajdonképpen érdektelen, hogy ezen feltételeket milyen jogorvoslat útján garantálja a jogalkotó.

Az Alkotmánybíróság döntése értelmében, az egyfokozatú fellebbviteli rendszer kielégíti a jogorvoslatokkal szemben támasztott alkotmányos követelményt. Emellett azt is kifejtette a Testület, hogy az Alkotmány (Alaptörvény) a törvényekre bízta annak eldöntését, hogy a fellebbviteli fokozatok számát mennyiben határozza meg. Ezek számának egynél többként való meghatározása azonban nem alkotmányos követelmény. /22/1995.(III.31.) AB határozat/

Az Alkotmánybíróság a támadható döntések körét is meghatározta, oly módon, hogy kimondta: alkotmányos követelmény az egyedi ügyben született, és érdemi döntésekkel szembeni jogorvoslatok biztosítása. /53/2002. (XI.28.) AB határozat/

Összegezve:

Az Indítványozó azt sérelmezi ebben a kérelmi elemben, hogy a Kp. 99. § beiktatásával és bírói alkalmazásával szűkültek az Indítványozó ügyfél jogai egy olyan eljárásban, ahol a fellebbezés joga kizárt, és „csak” a bírósági felülvizsgálat biztosított.

A jogorvoslathoz való jog eleme a magasabb fórumhoz vagy más szervhez fordulás lehetősége, az alanyi jog sérelme, valamint az érdemi határozattal szembeni igénybevétel lehetősége. /Alaptörvény 25. Cikk szerinti Kúria vagy Közigazgatási Felsőbíróság/

Az Alkotmánybíróság döntése értelmében, az egyfokozatú fellebbviteli rendszer kielégíti a jogorvoslatokkal szemben támasztott alkotmányos követelményt. Az Alkotmány (Alaptörvény) a törvényekre bízta annak eldöntését, hogy a fellebbviteli fokozatok számát mennyiben határozza meg. Ezek számának egynél többként való meghatározása azonban nem alkotmányos követelmény. /22/1995.(III.31.) AB határozat/. Jelen tényállás mellett azonban a bírói döntéssel szemben egyetlen fellebbviteli fokozat sem maradt, gyakorlatilag megszűnt a közigazgatási bírói ítélet szakmai kontrolljának törvényi eljárásjogi és anyagi jogi biztosítása.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény /Kp./ 99.§ (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

VI.2. Az eljáró bírói fórum hatásköre tekintetében a 2018. december 31-ig hatályban volt 12.§ (2) bekezdés a) pontjának alkalmazásának megtiltása iránti kérelmi elem:

A hatásköri kifogásunkat érintő a Kp. 12.§ (2) bekezdés a) pontja kapcsán a tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való alapjogon túl sérül a jogbiztonság követelménye is.

Az Indítványozó tisztában van azzal, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, amely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani, a jogorvoslati alapjog kapcsán azonban kérjük a jogbiztonság követelményét is kivételesen az elbírálás körébe vonni.

VI.2.1. Az Indítványozó hatásköri kifogása:

A jelen panasszal támadott ítéleti megállapítás szerint fellebbezésnek a Kp. 99. § (1) bekezdése alapján nincs helye. Ehhez képest, amennyiben a helyes hatáskörű törvényszék járt volna el az ügyben, úgy megnyílt volna a rendes jogorvoslati lehetőség a Kp. 99.§ (2) bekezdése alapján.

Kp. 99. § (2) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a törvényszék elsőfokú ítélete ellen fellebbezésnek van helye.

A jogorvoslathoz való jog tartalmát jelen ügyben a Kp. tölti ki tartalommal. A Kp. 99. § (2) bekezdése szerint a törvényszék hatáskörébe tartozó ügyekben a fellebbezés lehetősége a jogorvoslathoz való jog megnyilvánulása. Felperes ezen alapjogát sértené a hatáskör hiányában eljáró bíróság ítéletének hatályában való fenntartása.

A törvényszéki hatáskör a Kp. 12.§ (2) bekezdés a) pontján alapul:

12. § [Hatáskör]

(1) A közigazgatási és munkaügyi bíróság hatáskörébe azok a közigazgatási perek és egyéb közigazgatási bírósági eljárások tartoznak, amelyek elbírálását törvény nem utalja a törvényszék vagy a Kúria hatáskörébe.

(2) A közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos per kivételével a **törvényszék hatáskörébe tartozik**

a) törvény eltérő rendelkezésének hiányában a központi államigazgatási szervekről szóló törvény szerinti önálló szabályozó szerv, autonóm államigazgatási szerv és **kormányhivatal közigazgatási tevékenységével kapcsolatos per.**

Egyéb jogszabály sem rendelkezik másként, ami eltértené a törvényszéki hatásköri általános szabályt, nincs tehát „törvény eltérő rendelkezése” ami kivételt teremthetne.

A Kst. 37/C § (9) szerint a kisajátítási hatóság végzése ellen fellebbezésnek nincs helye, azt a közigazgatási végzéssel szemben indított közigazgatási perre irányadó szabályok szerint a kérelmező és a szakértő a bíróságnál támadhatja meg. Az eljárásra az a közigazgatási és munkaügyi bíróság az illetékes, amely a kirendelő kisajátítási hatóság kisajátítási döntése elleni közigazgatási perre illetékes lenne. A Kst. fenti szabálya azonban kizárólag a szakértői előzetes bizonyítás iránti eljárásra vonatkozik, a perbíróság hatáskörére nézve nem tartalmaz eljárásjogi szabályozást.

A kormányhivatal közigazgatási tevékenységével kapcsolatos per tehát törvényszéki hatáskörbe tartozik, így megnyílt volna a fellebbezés lehetősége. A Kp. 157. § (1) bekezdése alapján pedig a Kp.-t kellett volna alkalmazni a hatásköri kérdésben is.

Kp. 14. § [A hatáskör és az illetékesség vizsgálata]

(1) A bíróság hatáskörének és illetékességének hiányát hivatalból veszi figyelembe.

(2) Ha a közigazgatási ügyben eljáró bíróság hatáskörét megállapítja, e döntése más bíróságra - ide nem értve a közigazgatási ügyben másodfokon eljáró bíróságot és a Kúriát - kötelező.

új Pp. 24. § [A hatáskör hiányának figyelembevétele]

(1) A bíróság a hatáskörének hiányát hivatalból veszi figyelembe. Ha azonban

a hatáskör a per tárgyának az értékétől függ, az írásbeli ellenkérelem előterjesztését követően a hatáskör hiánya figyelembe nem vehető.

A közigazgatási perben vagy az egyéb közigazgatási bírósági eljárásban a polgári perrendtartás szabályait akkor kell alkalmazni, ha azt e törvény kifejezetten előírja. A polgári perrendtartás szabályait e törvénnyel összhangban kell alkalmazni. Nincs a Kp.-nak a fenti 6. § szerinti, a Pp. alkalmazhatóságát előíró szabálya a hatásköri és illetékességi fejezetében (a Pp. is egyébként csak a pertárgyértéktől függő hatásköri kifogásolást szorítja korlátok közé).

Hiába tartalmaztak tehát a keresettel támadott alperesi határozatok még a régi Pp. hatálya alatt helyesnek bizonyuló jogorvoslati tájékoztatást arról, hogy a keresetlevelet a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz kell benyújtani, az új Pp. és Kp. hatályba lépését követően benyújtott keresetlevélre, tehát 2018. január 4-i időszakra vetítve már a Kp. alkalmazandó, így ez a jogi tény rögzíti is a törvényszéki hatáskört.

Kp. 157. § [Átmeneti rendelkezések]

(1) Ezt a törvényt a 2018. január 1. napján vagy azt követően előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásokban kell alkalmazni.

VI.2.2. A Kúria álláspontja:

A Kúria utalt arra, hogy a felperes hatásköri kifogása kapcsán a Kp. 12. § (2) bekezdés a) pontja kizárólag a központi államigazgatási szervekről szóló 2010. évi XLIII. törvény szerinti kormányhivatal nem azonos a fővárosi vagy megyei kormányhivattal.

VI.2.3. Indítványozó álláspontja:

Kp. 12.§ (2) bekezdés a) pontja: A törvényszék hatáskörébe tartozik:

„törvény eltérő rendelkezésének hiányában a központi államigazgatási szervekről szóló törvény szerinti önálló szabályozó szerv, autonóm államigazgatási szerv és kormányhivatal,”

2019. január 1-től ezt a szakaszt módosította a jogalkotó:

„törvény eltérő rendelkezésének hiányában az önálló szabályozó szerv, az autonóm államigazgatási szerv és a kormányzati főhivatal,”

Felismerte tehát a jogalkotó, amit a felülvizsgálati kérelmünkben is érintettünk, hogy félreértelmezhető a jogszabály, azaz a jogbiztonság követelménye és a tisztességes eljáráshoz való alapjog is sérül, mivel a jogkereső állampolgár számára nem egyértelmű, hogy melyik hatáskörű fórumhoz forduljon igényével.

A régi szabályozás:

Kp. 12.§ (2) A közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos per kivételével a törvényszék hatáskörébe tartozik a) törvény eltérő rendelkezésének hiányában a központi államigazgatási szervekről szóló törvény szerinti önálló szabályozó szerv, autonóm államigazgatási szerv és kormányhivatal,

A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1.§ (4) bekezdés szerint

4) Kormányhivatal

- a) a Központi Statisztikai Hivatal,
- b) az Országos Atomenergia Hivatal,
- c) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

1. § (1) E törvény hatálya a központi államigazgatási szervekre, a Kormány tagjaira, az államtitkárokra, valamint - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a közigazgatási államtitkárokra és a helyettes államtitkárokra terjed ki.

(2) Központi államigazgatási szerv

- a) a Kormány,
- b) a kormánybizottság,
- c) a minisztérium,
- d) a Miniszterelnöki Kormányiroda,
- e) az autonóm államigazgatási szerv,
- f) a kormányhivatal,**
- g) a központi hivatal,
- h) a rendvédelmi szerv és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat,
- i) az önálló szabályozó szervek.

Mint látható, a Kp. 2019. január 1-i módosításával összhangban a központi államigazgatási szervekről szóló törvényt is újraserkesztve módosították a központi szervek szabályozási körét:

1. § (1) E törvény hatálya a központi államigazgatási szervekre, a Kormány tagjaira, az államtitkárokra, valamint a biztosi jogviszonyban álló személyekre terjed ki.

(2) Központi államigazgatási szerv

- a) a központi kormányzati igazgatási szerv,
- b) az önálló szabályozó szerv,
- c) az autonóm államigazgatási szerv, és
- d) a rendvédelmi szerv és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat.

(3) Önálló szabályozó szerv

- a) a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, és
- b) a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal.

A 2018. novemberi T/3610. számú törvényjavaslat alapján a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXXV. törvény kimondja: **Kormányzati főhivatal:** a) a Központi Statisztikai Hivatal, b) az Országos Atomenergia Hivatal, c) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, és d) a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal

Összegezve: Álláspontunk és jogértelmezésünk szerint a 2010. évi XLIII. törvény szerinti kormányhivatal lehetett a törvény 1. § (4) bekezdés szerinti Kormányhivatal is, de lehetett az 1. § (2) f) pont szerinti központi államigazgatási szervnek megfelelő kormányhivatal is. /esetünkben utóbbi járt el/.

A Kormányzati Főhivatal fogalmát csak 2019. január 1-től egyértelműsítette a jogalkotó, a korábbi és jelen tényállás mellett irányadó eljárásjogi szabályok szerint a kormányhivatal eljárásán a fővárosi, megyei, területi kormányhivatalok eljárását is érteni lehetett, ami törvényszéki hatáskört alapított meg. A kormányhivatal közigazgatási tevékenységével kapcsolatos per tehát törvényszéki hatáskörbe tartozott, így megnyílt volna a fellebbezés lehetősége.

Kérjük tehát, hogy az eljáró bírói fórum hatásköre tekintetében a 2018. december 31-ig hatályban volt 12. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazását tiltsa meg a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.026/2018. számú eljárásban és semmisítse meg e körben az Abtv. 43. § alapján a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.38.281/2018/2. számú végzésének hatásköri kifogást elbíráló részét.

VI. 1.3. A jogorvoslathoz való alapjog / Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelme a Kp. 118. § kapcsán:

VI.1.3.1. Az Abtv. 26.§ szerinti kérelmi elem:

Az Indítványozó azt sérelmezi jelen kérelmi elemében, hogy míg a Pp. 409. § és 411. § méltányossági alapon, kivételes lehetőségként rögzíti a Kp. 118. §-al tartalmi elemeiben tükörszabályként a felülvizsgálati kérelem befogadhatósága iránti külön eljárást arra az esetre, ha az érdemi felülvizsgálat lehetősége a Pp. 408. § alapján törvényileg kizárt, a Kp. 118. §-a ezt az eljárást minden egyes felülvizsgálati kérelem esetében kötelező előszűrőként előírja, jelentősen korlátozva a jogorvoslathoz való alapjogot.

A közigazgatási perek tehát annyiban különböznek a rendes bíróságok felülvizsgálati szakától, hogy a rendes bíróságok előtti polgári perekben a főszabály az, hogy a Kúria minden rendkívüli perorvoslati kérelmet érdemben elbírál kivéve, amit törvény kizár, de ekkor is van egy méltányossági „kiskapu”, erre szolgál a 409. § és 411. §, ami a Kp. 118. §-ban szereplő feltételeket sorolja fel.

Ehhez képest a közigazgatási perekben a főszabály az, hogy a Kúria megvizsgál minden egyes felülvizsgálati kérelmet az előzetes szűrőszempontok szerint.

Amennyiben úgy találja, hogy az ügy a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítását nem szolgálja, a felvetett jogkérdésnek nincs különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége, az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége nem merül fel és a Kúria közzétett ítélkezési gyakorlatától eltérő ítéleti rendelkezés nincs, úgy nem fogadja be a kérelmet. Ezen befogadási elutasító döntés ellen pedig semmilyen jogorvoslati lehetőség nincs.

Ez az eljárásrend pedig sérti az Indítványozó jogorvoslatához és tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogát.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény /Kp./ 118. § alaptörvény-ellenességét, és azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

VI.1.3.2. Az Abtv. 27.§ szerinti kérelmi elem:

A Kúria a befogadást elutasító döntésében gyakorlatilag arra az álláspontra helyezkedett, hogy nemlétező joggyakorlatot nem tud egységesíteni, valamint a felvetett jogkérdéseknek nincs különleges súlya.

Az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, hogy az Alaptörvény XXVIII. Cikkének (7) bekezdése ott sérült, hogy a korábbi háromfokú jogorvoslati rendszert a Kp. 99. §-a kétfokúvá tette, azaz a hatósági döntést érdemben felülvizsgáló bírósági ítélet felett nincs szakmai normakontroll, a közigazgatási bíráskodás másodfokú fellebbeviteli fóruma hiányzik, ekként rendes jogorvoslati lehetőség hiányában a bírói ítélet szakmai felülvizsgálata korlátozottá vált a Kp. 118. § szerinti kötelező előszűrő beiktatásával.

A jogkereső állampolgár ekként – akár jelen tényállás mellett – a közigazgatási bíráskodás szervezeti és szakmai piramisának felső szintjétől elzártan abba a helyzetbe kerülhet, hogy egy nem kellően megalapozott elsőfokú ítélet ellen sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslattal nem élhet, ami alaptörvény-ellenes helyzetet eredményez. Ez az álláspontunk szerint pedig igenis különleges súlyt kölcsönöz a jogkérdésnek.

A Kúria ott is tévedett álláspontunk szerint, hogy az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatokat hozhat.

A Kúria a bírósági joggyakorlat egységesítése céljából a jogegységi határozaton kívül elvi bírósági határozatot hoz, valamint az alsóbb fokú bíróság által hozott elvi kérdésre is kiterjedő határozatot elvi bírósági döntésként közzéteheti. A Kúrián joggyakorlat-elemző csoportok működnek, melyek feladata az ítélkezési gyakorlat vizsgálata.

A jogegységi határozat sajátos helyet foglal el a jogforrási rendszerben. Nem jogszabály, mert nem jogszabályalkotó szerv aktusa. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése azonban kimondja, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező.

E rendelkezésnek az a következménye, hogy a jogegységi határozat hatálya szükségképpen kihat a bírósághoz forduló jogkeresőkre is, mert az ügy elbírálása során a bírónak az ügyre vonatkozó jogegységi határozatot alkalmaznia kell. Ez pedig azt jelenti, hogy a jogegységi határozat a jogszabályokra jellemző normatív tartalommal rendelkezik.

A Bszi. szerint jogegységi eljárás két esetkörben folytatható le. Jogegységi eljárásnak van helye egyrészt, ha a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben jogegységi határozat meghozatala szükséges.

Elvi bírósági határozatot a Kúria akkor ad ki, ha a Kúria ítélkező tanácsa valamely, a társadalom széles körét érintő vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyben elvi kérdésekre is kiterjedő határozatot hozott.

Az alsóbb fokú bíróságnak a társadalom széles körét érintő vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyben elvi kérdésekre is kiterjedő határozata elvi döntésként közzétehető.

A bírósági joggyakorlat-elemző csoportok feladata az ítélkezési gyakorlat – évente meghatározott tárgykörök szerinti – vizsgálata. A joggyakorlat-elemző csoport vezetőjét és tagjait a Kúria elnöke a Kúria bírái közül, a Kúria kollégiumvezetőinek javaslata alapján jelöli ki.

A joggyakorlat-elemző csoport munkájának egyik legfontosabb eredménye az lehet, hogy olyan problémákra képes felhívni a figyelmet, amelyek alapján akár jogegységi eljárás indítványozására vagy jogalkotás kezdeményezésére is sor kerülhet.

Mint látható, az Alaptörvény és a Bszi. szabályozása alapján a Kúria jogegységet biztosító magatartása nem abban merül ki, hogy egy kialakult – néhol helytelen – joggyakorlatot utólag csiszoljon, és helyes irányba tereljen. A jogalkalmazás egységesítése nemcsak utólag, hanem „*ante tempus*” is működhet, azaz szükség lehet egy előzetes szakmai iránymutatásra az alsóbb szintű járásbírók joggyakorlatának helyes kialakulása érdekében. A jogalkalmazás egységesítése körében tehát a Kúria a Kp. 118. § a) pontját jogellenesen és szűken értelmezte.

Kérjük, hogy az Alaptörvény XXVIII. Cikk (7) bekezdésének sérelme miatt az Abtv. 43. §-a alapján semmisítse meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.38.281/2018/2. számú végzésének a felülvizsgálati kérelem érdemi befogadását elutasító részét, mivel a Kp. 118. § a) és b) pontja szerinti feltétel is fennáll.

VI.2. A tisztességes eljáráshoz való alapjog /Alaptörvény XXIV. cikk sérelme a Kp. 80. § kapcsán:

VI.2.1. A Kp. 80. § és a kötetlen bizonyítás elvének kölcsönhatása az Abtv. 26. § szerinti kérelmi elemnek megfelelően:

Egy, a hatósági eljárásban hozott döntést főszabály szerint a hatóságoknak mindig indokolniuk kell. Az indoklás kötelezettsége nagymértékben összefügg az ügyfelet megillető hatékony jogorvoslással, hiszen a jogorvoslati szakaszban válik az eljárás igazán ellentmondásossá, ha az ügyfél nem ismeri a hatóság döntésének okait, amelyeket adott esetben alappal támadhat, a jogorvoslathoz való joga kiüresedik, hiszen érdemben nem tudja kérelmét mire alapozni.

Önmagában azonban az, hogy egy döntés indoklással ellátott, nem feltétlenül segíti az ügyfelet jogainak védelmében, mivel az indoklásnak tartalmaznia kell a döntés meghozatalánál figyelembe vett bizonyítékokat, felmerülhet a kérdés, hogy létezik-e valamilyen mérce, amely úgymond iránymutatásul szolgál a hatóságoknak a bizonyítékok értékeléséhez.

Az Alkotmánybíróság arra az álláspontra helyezkedett a döntés alapjául szolgáló bizonyítékokkal kapcsolatosan, hogy azoknak megfelelő alapot kell teremteniük a hatékony jogorvosláshoz. /21630/b/2005. AB határozat/

A bizonyítékok figyelembe vételénél a hatóságoknak elsődlegesen azt kell szem előtt tartaniuk, hogy a tényállás teljes mértékben feltárásra kerüljön, és hogy lehetőséget biztosítsanak a későbbi eredményes jogorvoslatra.

A Kp. 80. §-a álláspontunk szerint olyan módon és mértékben korlátozza a Panaszos tisztességes eljáráshoz való alkotmányos jogát, amelyet más alapjog védelme nem indokol.

A Panaszosnak, mint magyar jogi személynek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján joga van ahhoz, hogy „perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A követelmény, miszerint a panaszos jogáról vagy kötelezettségéről döntő eljárás meg kell, hogy feleljen a tisztességesség mércéjén, a bizonyítási szabályokra is vonatkozik.

A közigazgatási perekben a bíróság a közigazgatási eljárás jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között köteles vizsgálni [Kp. 85. § (1)]. E vizsgálat kiterjed a közigazgatási eljárás során lefolytatott bizonyítási eljárásra is, ide értve annak alaki és anyagi jogszerűségét is.

Egyaránt vizsgálat tárgya lehet tehát a bizonyítási eszköz beszerzésének módja, a bizonyítási eljárás lefolytatásának szabályossága, és a beszerzett bizonyítékok valósága, azaz tartalmi megfelelősége is.

A fentiekkel szemben a Kp. jelen panasszal támadott rendelkezése az alábbiakat rögzíti:

„80. § [A megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazása]

(1) A megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye a bíróság által kirendelt szakértő szakvéleményének minősül. A perben **ugyanazon szakkérdés tárgyában** szakértőként elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazandó.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti szakértőt kell alkalmazni, a bíróság a szakértőt kirendeli és a megelőző eljárásban keletkezett írásbeli szakvéleményt azzal a féllel közli, akivel azt korábban nem közölték.

(3) A megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazását követően ugyanazon szakkérdés vonatkozásában magánszakértő vagy más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazásának nincs helye.

(4) A megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértőre a polgári perrendtartás kirendelt szakértőre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.”

Álláspontunk szerint a jogszabályhely megfogalmazása már azzal sem tesz eleget a jogbiztonság alkotmányos követelményének, amikor úgy fogalmaz, hogy a bíróság „**elsősorban**” a megelőző (azaz a per tárgyát képező) eljárásban kirendelt igazságügyi szakértőt köteles alkalmazni.

A jogszabály szövege azonban nem ad egyértelmű eligazítást a jogalkalmazó bíróság részére arról, hogy melyek azok az esetek, amikor a megelőző (azaz a per tárgyát képező) eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazásától eltekinthet.

A törvényszöveg jogalkotói magyarázata szerint:

„A törvény a perben kirendelt igazságügyi szakértővel azonosítja a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértőt, a háttérszabályként érvényesülő polgári perrendtartás rendszerén keresztül azonban azt is biztosítja, hogy a felperes a szakvéleményt támadja, amire az igazságügyi szakértővel szemben fennálló kizárási okok alapján, illetve a jogszabályban a szakvéleménnyel szemben támasztott követelmények megsértésére hivatkozással van elsősorban lehetőség. A felmentett vagy a perből kizárt igazságügyi szakértő helyett a bíróság hivatalból másik igazságügyi szakértőt rendel ki. Aggályos szakvélemény esetében, ha annak oka az igazságügyi szakértő által adott felvilágosítás után sem volt megszüntethető, a felek a perben új igazságügyi szakértő kirendelését indítványozhatják. A perrendtartás a felperes számára a közigazgatási eljárás során elkészült igazságügyi szakértői vélemény megkérdőjelezését teszi lehetővé, nem pedig lecserélését. Ez a szabályozás felel meg a koncentrált és költségkímélő eljárás alapvető követelményének.

A megelőző eljárásban kirendelt szakértő szakvéleménye a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő véleményének minősül, így a perben alapvetően rendelkezésre egy igazságügyi szakértői vélemény. Ha a perben ezen felül szakértő alkalmazása indokolt vagy a szakértő idézése, a szakvélemény kiegészítése szükséges, a bíróság azonos szakkérdés tárgyában a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértőt alkalmazza. Kirendelésre - a polgári perrendtartás szabályainak alkalmazásával - tehát akkor kerül sor, ha az például a szakvélemény kiegészítése vagy az ellentmondások feloldásának megkísérlése miatt indokolt. Az igazságügyi szakértőnek a perben tehát nem kell minden esetben részt vennie (pl. ha aggálytalan szakvéleménye a perben mint szakértői vélemény felhasználásra kerül), ami a perek költséghatékony és időszerű elbírálhatóságának követelményét is szolgálja.”

Az Alaptörvény legújabb jogértelmezési irányelve tükrében a jogalkalmazónak a jogszabály preambuluma és indokolását kell segítségül hívnia. A Kp. preambuluma célként rögzíti „a közigazgatási bíróságok által a közigazgatás jogsértő tevékenységével szemben nyújtott jogvédelem és jogorvoslat biztosítását.”

A jogvédelem és a jogorvoslat tehát a közigazgatás jogsértő tevékenységével szemben értelmezendő, azaz a közigazgatási eljárás teljes egészével, így a bizonyítási eljárással szemben is.

A közigazgatási eljárásban folytatott bizonyítás során a szakértő közigazgatási tevékenységet végez, ugyanis az eljárás egyik önállóan szabályozott résztvevője. Azonban nem csupán a szakértő eljárása minősül közigazgatási tevékenységnek, hanem a bizonyítási eljárás teljes egésze, ide értve a szakértő személyének kiválasztását, kirendelését, a részére feltett kérdések megfogalmazását is vagy éppen a hatóságnak a szakértő eljárásával összefüggésben fennálló kötelezettségeinek teljesítését is. A bírói ellenőrzés biztosítása mindezen tevékenységek felett alkotmányos kötelezettség, hiszen ez jelent megfelelő garanciát a természetes és jogi személyek részére a hatóság tevékenységének jogszerűségére.

Kétségtelen, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog nem korlátozhatatlan alapjog, hiszen egyes részelemei korlátozhatóak a szükségesség-arányosság feltételeinek megfelelően /17/2015. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [103]–[109]/.

Jelen esetben az időszerű és költséghatékony eljárás az a két ok, amelyet a jogalkotó – legalábbis az indokolása szerint – olyan értéknek tekint, amelyek érvényesülése érdekében szükséges és arányos a korlátozás. A korlátozás tekintetében azonban szükségesség és ennél fogva az arányosság kritériumai sem teljesülnek.

A szabály ugyanis azt írja elő, hogy a közigazgatási tevékenységgel szemben jogvédelmet biztosítani hivatott bíróság részére, hogy „elsősorban” a közigazgatási tevékenységet egy megdönthető vélelem formájában fogadja el helytállónak, és az ezzel szembeni bizonyítást a jogvédelmet keresőre telepíti.

A vélelem ezzel szemben éppen fordított, hiszen mi másért kívánná bizonyítást újra lefolytatni a közigazgatási perben az ügyfél, ha nem azért, mert annak a közigazgatási eljárásban született eredményét nem tartja helytállónak. A perben külön bizonyítási eljárást lefolytatni abból a célból, hogy a közigazgatási hatósági eljárásban kirendelt szakértő megállapításainak felülvizsgálhatósága megengedhető-e vagy sem, egyaránt aláássa az eljárás költséghatékonyását és időszerűségét is.

A fegyveregyenlőség korlátozását tehát nem igazolja szükségszerűség. Azt a tényt, hogy a fegyveregyenlőség, mint a tisztességes eljáráshoz való jog egyik eleme sérül, jól szemlélteti az a körülmény, hogy a szakértő, mint a közigazgatási hatósági eljárásban a hatóság szakértelmét pótolni hivatott alanya a hatóság közigazgatási aktusa alapján kerül az eljárásba, majd a hatóság ezen aktusa meghatározza a hatósággal szemben az eljárása miatt indított jogorvoslati eljárás kimenetelét is.

Az alkotmányos problémát az jelenti, hogy a közigazgatási szerv helyzete a bíróság helyzetétől eltérő, a perben ellenérdeklő fél, és a perben tett előadásait (védirat) a közigazgatási irattal támasztja alá, amelynek része a szakértői vélemény. Ekként jogilag az az eljárásjogi és anyagi jogi patthelyzet állt elő, hogy a felperes a peres ellenérdeklő fél nyilatkozatai megalapozatlanságát semmilyen bizonyítási eszközzel nem tudja támadni, ami sérti a fegyverek egyenlőségének elvét.

A bíróság jelen esetben a Kp. támadott rendelkezése alapján olyan szakértő kirendeléséről intézkedett, amely szakértő már a megelőző eljárásban sem rendelkezett kompetenciával abban a kérdésben, amelynek szakértő útján történő bizonyítására a panaszos indítványt tett, ráadásul a szakértői törvény előírásai sem teljesültek, hiszen [REDAKT] nem bejegyzett igazságügyi szakértő.

Kérjük tehát a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény /Kp./ 80. § (1) és (3) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

VI.2.2. A hatósági és bírósági eljárásban igénybevett szakértő alkalmatlansága és teljes bizonyítási eljárás jogellenessége az Abtv. 27.§ szerinti kérelmi elemnek megfelelően:

[REDAKT] szakvéleményének felhasználhatatlansága:

[REDAKT] pont: „A felperes sérelmezte, hogy a [REDAKT] a szakvéleményét [REDAKT] felhasználta [REDAKT] okleveles geológus mérnök talajmechanikai szakvéleményét, a [REDAKT] nem tartotta [REDAKT] felperes ezen hivatkozását. A megelőző eljárásban kirendelt K [REDAKT] szakértő részére [REDAKT]zésre állt Szűcs József okleveles geológus mérnök 2000. évben készített véleménye. A [REDAKT] rendelkezésére bocsátott okiratok adattartalmát is figyelembe vette alakította ki saját [REDAKT], amely során a felperes javára korrekciós tényőzt állapított meg. **Nem volt fellelhető olyan jogszabály, amely tiltaná, hogy a szakértő figyelembe vegyen bármilyen rendelkezésére bocsátott adatot, információt. Ebből következett, hogy [REDAKT] okleveles mérnök adatainak figyelembe véve nem minősül eljárási szabálysértésnek.**”

Megsértett jogszabályhely:

Kp. 80. § (3) bekezdése és a 2016. évi XXIX. törvény 3. §-a.

2016. évi XXIX. törvény - az igazságügyi szakértőkről

3. § (1) Az igazságügyi szakértő feladata, hogy a hatóság kirendelése vagy megbízás alapján, a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel, a függetlenség és pártatlanság követelményének megtartásával döntse el a szakkérdést, és segítse a tényállás megállapítását.

(3) Az igazságügyi szakértő a tevékenységét e törvény és más jogszabályok rendelkezései, valamint a tevékenységére irányadó szakmai szabályok megtartásával, legjobb tudása szerint köteles végezni.

BH2016. 126.

A szakértő szakvéleménye csak azon szakterületen értékelhető, melyben kompetenciával rendelkezik.

BH1996. 492.

A szakértőt a bíróság rendeli ki, a kirendelt szakértőnek ezért nincs joga arra, hogy a szakvélemény elkészítésébe - a bíróság előzetes engedélye nélkül - szakértőként más személyt vonjon be.

Az Indítványozó azt sérelmezi, hogy a [REDACTED] geológus és talajmechanikai kompetencia hiányában adott szakvélemény, illetve kvázi társzakértőként vonta be az eljárásba a 18 évvel korábbi, [REDACTED] által készített szakvéleményt.

A 18 évvel ezelőtt készült megalapozatlan szakvélemény felhasználhatósága kérdésének jelentősége abban rejlik, hogy a talajmechanikai szakértő véleményére támaszkodva állította azt [REDACTED] szakértő, hogy az ingatlanok beépíthetők. Ehhez képest az Indítványozó állítása, hogy nem beépíthetők a perben becsatolt okirati bizonyítékok /Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság tájékoztatása/ adataira támaszkodva.

Ez tehát olyan szakkérdés, ami ugyancsak válasz nélkül maradt a perben.

A Kp. 80. § (3) bekezdésének tilalma pedig azért nem érvényesül, mert az új szakértő igénybevételének szükségessége amiatt merül fel, mert nem azonos a szakkérdés, amiben véleményt kell nyilvánítani.

Az egyik szakkérdés, amiben [REDACTED] véleményt nyilvánított az ingatlanforgalmi értékbecslői szakkérdés, a másik szakkérdés, amiben kompetencia hiányában véleményt nyilvánított [REDACTED] szakértő, az talajmechanikai, geológiai szakértelmet igényel.

A bírói megállapítás szerint „felperesnek az ingatlanok beépíthetőségére tett egyéb hivatkozásai, mint esetleges értékcsökkentő tényező szakértői kérdés körébe tartoztak.” Ehhez képest mégis elzárta a Felperest a bizonyítási lehetőségektől.

Összegezve:

A perben a jogvita egyik lényege, hogy az ingatlanokat véderdőként vagy tartalék iparterületként kell értékelni, illetve, hogy beépíthető vagy beépíthetetlen ingatlanokról van-e szó. Ennek tisztázása maradt el a bíróság részéről.

Ez olyan szakkérdés, amihez az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság tájékoztatását, a 2000. év óta a területet előntő nagy árvizek tájképformáló hatását is figyelembe kellett volna venni, illetve talajmechanikai, geológiai szakértelemmel rendelkező bejegyzett igazságügyi szakértőt kirendelni.

Az Ingatlanok ugyanis mindig is ártéri ingatlanok voltak, amit a Duna folyam rendszeresen elöntött, a terület célja az volt, hogy a Kincses Patak töltésén túli fekvésével védje a lakóövezetet. Beépítésre így korábban sem volt /fizikai akadály állt fenn/, jelenleg sem /jogi és fizikai akadály áll fenn/ alkalmas, hasznosítani nem lehetett, ezért ajánlotta fel Szőnyi Ferenc az Étv. 30. § (4) bekezdése alapján a Felperesnek megvételt, de az alkufolyamat eredménytelenül zárult.

A Kp. 80. § alkalmazásának azért nem is volt helye, mert a megelőző eljárásban igénybevett szakértő helyett már a keresetlevélben és az eljárás korai fázisában indítványoztuk megfelelő kompetenciájú társszakértő kirendelését, azonban a bírói hibás tárgyalási tájékoztatás miatt volt muszáj mégis a [REDAKTOR] szakvéleményt adó szakértőt kérni.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.38.281/2018/2. számú végzésének, valamint a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.K.27.026/2018/55. számú ítéletének rendes jogorvoslati lehetőséget kizáró rendelkezésének, továbbá az ítélet 11. oldal 5 és 6. bekezdés, valamint 12. oldal 5. bekezdés /a felperesi magánszakvélemény bizonyítékkénti kirekesztését kimondó és a geológiai és talajmechanikai szakértői bizonyítást elutasító/ rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét, és azokat az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg.

VII. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

VII.1. Az Indítványozó a Kp. 119. § (2) bekezdése alapján azonnali jogvédelem iránti kérelmet is előterjesztett mindkét bírói fórum előtt. Az azonnali jogvédelem célja a Kp. 50. § (2) bekezdés a) pontja és 52. §-a alapján annak elkerülése, hogy a keresettel támadott határozatok végrehajtását megelőzze.

VII.2. Ügyvédi meghatalmazás eredeti példányát csatoljuk, mivel az Indítványozó jogi képviselővel jár el.

Budapest, 2019. február 5. napján

Tisztelettel:

[REDAKTOR]
képviselésében: Rátky és Társa Ügyvédi Iroda
dr. Rátky Miklós irodavezető ügyvéd

